

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

2023-08-06

TJÄNSTESKRIVELSE

MSN 2023–00041

Politikerinitiativ angående ökad dialog i stadsutvecklingen – Nacka utvecklas tillsammans med nackaborna

Politikerinitiativ 2023-03-14 av Cecilia Gardner Larsson med flera, för Moderaterna, tillsammans med Johan Krogh för Centerpartiet, Birgitta Berggren Hedin för Liberalerna och Anders Tiger för Kristdemokraterna

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden bifaller förslaget i politikerinitiativet om att ge stadsbyggandsprojektet för Sydvästra plania i uppdrag att genomföra en medborgardialog gällande utformning och programmering av torget inom projektet. Dialogen ska frikopplas planprocessens formella samrådsförfarande.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden avslår förslaget att ge planenheten i uppdrag att undersöka möjligheterna att genomföra en namntävling för aktivitetstorget inom kommande detaljplan.

Politikerinitiativet är med detta färdigbehandlat.

Sammanfattning

Ett politikerinitiativ har inkommit den 14 mars 2023 som framför att medborgarna borde involveras mer i planprocessen. Initiativet föreslår att en medborgardialog samt en namntävling för det framtida aktivitetstorget i detaljplanen för Sydvästra Plania borde anordnas med syftet att ge medborgarna en konkret chans att påverka sin omgivning samt att ge en ökad delaktighet och insikt i samhällsbyggnadsprocessen.

Planenheten delar uppfattningen om att en medborgardialog kan ge en positiv insikt i stadsutvecklingsprocessen samtidigt som det kan ge ett bra utfall över framtida användning av aktivitetstorget. Dialogen föreslås hållas utanför detaljplanen process för att inte påverka dess

tidplan och i stället anordnas i samband med förprojekteringen av allmänna anläggningar så att materialet den genererar blir till input i kommande systemhandlingar.

Namntävling kan genomföras för platsen men närmare utbyggnad när namnet behövs för platsen och då under former som regleras i kulturmiljölagen gällande paragrafen ”god ortsnamnsed”. Namntävlingen är därmed inte aktuell i detta skede och planenheten föreslår att beslutet avslås.

Förslagen i politikerinitiativet

Cecilia Gardner Larsson med flera, för Moderaterna, tillsammans med Johan Krogh för Centerpartiet, Birgitta Berggren Hedin för Liberalerna och Anders Tiger för Kristdemokraterna har den 14 mars 2023 inkommit med ett politikerinitiativ, se bilaga 1. Politikerinitiativet framför att medborgarna i Nacka är intresserade och mycket aktiva i alla frågor som rör stadsutveckling och vill utveckla dialogen genom att bjuda in medborgarna att komma med synpunkter utöver lagstyrda tillfällena – samråd och granskning – i detaljplaneprocessen. Initiativet föreslår att medborgarna ska få komma med förslag på både vilka aktiviteter det framtida aktivitetstorget i detaljplanen för Sydvästra Plania kan innehålla och att utlysa en namntävling där alla får föreslå vad torget ska heta. Politikerinitiativet menar att detta kan vara ett sätt att pröva en fördjupad dialog och ge nackaborna en chans att konkret påverka platsen samt att skapa ökad delaktighet i stadsutvecklingen.

Politikerinitiativet anger förslag till beslut som innebär att ge planenheten i uppdrag att:

- genomföra dialog där medborgarna på olika sätt inbjuds att komma med förslag på vad aktivitetstorget i Sydvästra Plania ska innehålla
- genomföra en namntävling för att namnge det nya aktivitetstorget
- återkomma till nämnden med förslag på hur detta kan genomföras i samband med samrådet eller vid annat lämpligt tillfälle under den kommande detaljplaneprocessen

Planenhetens utredning och bedömning

Planenheten delar uppfattningen om att en medborgardialog kan ge ökad delaktighet och inflytande hos nackaborna vilket kan ge en positiv insikt i stadsutvecklingsprocessen. En medborgardialog kan även vara ett bra verktyg för att skapa social hållbarhet, vilket är av avgörande betydelse för det demokratiska samhället. Vidare anser planenheten att en medborgardialog ger möjlighet för alla människor att inkluderas, det vill säga oavsett kön, utbildnings- och inkomstnivå, social status, etnisk tillhörighet, ålder, funktionsvariation och så vidare, och ge inflytande över de funktioner som platsen ska innehålla. En lyckad medborgardialog kan förhoppningsvis bidra till att aktivitetstorget blir mer nyttjat än annars vilket i sin tur bidrar till en mer levande och tryggare plats som kan anpassas och utformas utifrån de grupper som har störst behov.

Planenhetens bedömning är att ett genomförande av förslaget inte är lämpligt i planprocessen på grund av att detaljplanen endast reglerar själva ytan för aktivitetstorget som TORG, inte utformning och innehåll som är själva syftet med dialogen och namntävlingen. Vidare så innebär ett anordnande medborgardialog av planenheten i samband med exempelvis samråd att tidplanen för detaljplanen kan bli påverkad. Planenheten förslår därav att medborgardialogen istället utförs i samband med förprojekteringen för delprojektet Allmänna anläggningar. En medborgardialog kring aktivitetstorgets användning, målgrupp, gestaltningsidé och vision är värdefull information till framtida systemhandling för stadsbyggnadsprojektet Sydvästra Plania.

Delprojektet för Allmänna anläggningar planerar att starta förprojekteringen för Sydvästra Plania september 2023 och vara färdiga januari 2024. Efter detta kommer systemhandlingen påbörjas och till dess behöver dialogen ha genomförts. Planenhetens landskapsarkitekts tillsammans med en konsult från enheten för Anläggning förslås planera och genomföra en dialogprocess under senare delen av höstterminen 2023.

En namntävling kan möjliggöra för en process som ger ökad delaktighet i stadsbyggnadsprocessen men för stadsbyggnadsprojektet för Sydvästra Plania så behöver den genomföras närmare utbyggnad då namnet på platsen behövs. Därav är det inte lämpligt att genomföra en namntävling för aktivitetstorget i detta läge.

Vid ett eventuellt framtida genomförande av en namntävling bör själva tävlingsformen och plattformen utredas vidare i konsultation med kommunikationsenheten och Nackas namnberedning. Detta då namngivning av vägar och platser regleras i kulturmiljölagen under hänsynsparagrafen ”God ortnamnsed”. Den innebär att hänsyn ska tas till såväl de kulturhistoriska som till de funktionella och de språkliga aspekterna av namnskicket. Reglerat finns också grundförutsättningar att förhålla sig till gällande till exempel stavning, taluppfattning, politiskt laddade namn och memorialnamn. Det är därför viktigt att tävlingen läggs upp på ett sätt så vinnande förslag inte strider mot God ortnamnsed. Detta kan göras på flera olika sätt. Exempelvis kan Nackas namnberedning välja bland inkomna förslag till en finalomröstning eller sortera bort förslag som inte är tillämpliga.

Ekonomiska konsekvenser

En medborgardialog kan göra att platsen förhoppningsvis blir mer nyttjad och därmed blir den ekonomiska nyttan större än om kommunen hade planerat den utan involvering från medborgarna. Samtidigt innebär en medborgardialog ekonomiska konsekvenser då denna inte budgeterats för i stadsbyggnadsprojektet för Sydvästra Plania. Förprojektering ingår normalt sett som en del av plankostnaden och därmed bör även kostnaderna för medborgardialog med fokus på torgets programmering, användning och koncept betraktas som en del av plankostnaden. Detta har inte budgeterats för inom planbudgeten, vilket sannolikt medför viss ökning av plankostnad.

Vidare finns det en risk att medborgarna önskar sig dyr gestaltning/aktiviteter av torget som kommunen inte kan möjliggöra finansiellt. Det är av stor vikt att både representanter från den del av kommunen som kommer ansvarar för drift och underhåll av torget och representanter från exploatören i den mån de ska ansvara för att bygga ut torget är delaktiga i både dialogen och vad som i slutändan verkställs. Detta för att säkerställa att resultatet av medborgardialogen kan genomföras och drifas på ett lämpligt sätt. Inom ramen för stadsbyggnadsprojektet finns möjligheten att jobba med ”Konsten att skapa stad” vilket kan utgöra en del av föreslagen medborgardialog.

Likt dialogen så kommer också namntävlingen att utmyнна i ekonomiska konsekvenser, främst i form av personal- och materialkostnad, något som inte finns budgeterat för i stadsbyggnadsprojektet.

Driftkostnader kommer att tillkomma för anläggandet och skötsel av aktivitetstorget men då det är medborgardialogen som ska utmyнна i vad platsen ska innehålla så går kostnaderna inte att redovisa ännu.

Konsekvenser för barn

Förslaget medför positiva konsekvenser för barn då medborgardialogen har möjlighet att erbjuda en plattform för barn och unga att göra sina röster hörda. Att barn och unga får vara med och bestämma innehållet i aktivitetstorget medför förhoppningsvis att platsen nyttjas i större utsträckning än om de inte fått vara med och bestämma något. Att ha barn med i processen kan i sig bidra till att de känner sig stolta över platsen och bidra till ökad trygghet.

Handlingar i ärendet

- Tjänsteskrivelse den 6 september 2023
- Politikerinitiativ av Cecilia Gardner Larsson, Johan Krogh, Birgitta Berggren Hedin och Anders Tiger den 14 mars 2023
- Sammanträdesprotokoll 15 mars 2023 §54 – ”*Politikerinitiativ angående ökad dialog i stadsutvecklingen - Nacka utvecklas tillsammans med nackaborna*”

Susanne Werlinder
Enhetschef
Planenheten

Emma Castberg
Gruppchef Nacka stad
Planenheten

Emilie Skoglund
Planarkitekt
Planenheten